

Stradajočim se dele jedila.

Naša Gospa treh Ave Maria, Kraljica Moyamba (Sierra Leone).

(Vtisi mladega misijonarja.)

To pripoved pišem na mizi malega misijonarskega refektorija, ki se nahaja v Moyambi. Veliki, črni otroci, ki občudujejo moje pero ter zrejo skozi veliko okno, so pridni Mendé, ki vztrajajo do konca na klopek skromne utice, ker jih veže vljudnost P. Raymonda. Zamorci so povsod doma, kjer se govori Mendé-jezik in P. Raymond je v tem oziru sam boljši Mendé, ko Mendé sami. Tudi to se mora vpoštevati, da je jezik tem lepši, ter ga bolj spoštujejo, ako ga govori mož božji in ga sprejme za svojega, da označi vzvišene resnice katoliške vere. P. Raymond je prvokrat z veliko težavo pridigoval v Mendé-jeziku. Mendé-narod je smatral besedo božjo za besedo prijatelja, ki jim govori tako milo. Pa tudi to se mora vpoštevati, s kakim navdušenjem sprejmejo slabe poizkuse naše pridige v Mendé-jeziku! Misijonar, ki govori Mendé-jezik, ima vsa srca v oblasti, in mladi

misijonar, ki poizkusi, akoravno nerodno, si pridobi v kratkem vse ljudstvo. Prve poizkuse misijonarjeve imenujejo Mendé v svojem jeziku čas izkušnje, da postane Mendé.

Mučen je prizor, ko vstopi misijonar s tolmačem v hišo zamorca, ubogega bajtarja ter mora v dveh oblikah oznanjevati edino pravo, veselo oznanilo.

Ta način „oznanjevanja“ sprejme zamorec z neko mlačnostjo ter mu je dolgčas, in z vso pravico, ker se mu tudi brez vsakega navdušenja oznanja beseda božja. Pozdrav pri vstopu, prijazen poklon, srčen nasmeh vplivajo tako neugodno in smešno, ker je jezik tih in mutast ter ne more povedati in izraziti tega, kar želi. Tolmač se dolgočasi, ker je samo stroj, misijonarju je dolgčas, ker se mora posluževati takega stroja, in ubogi neverec se dolgočasi, ker vidi, kako se mu s strojem oznanjuje ona resnica, ki oživlja ter daje življenje vsemu človeštvu.

Dva dni po mojem prihodu sem obiskal v Moyambi s P. Raymondom utici našega glavnega mesta. P. Raymond se je udomačil najprej s kratkim nagovorom v čistem Mendé s popolnim zaupanjem, da ima v oblasti jezik in da je dobrodošel prijatelj! Jaz sem ga posnemal ter sem pozdravil z „Bua“ (Dobro jutro). To je bil ves moj uspeh in vendar je veljal ta pozdrav toliko, da so bili prepričani — da hočem postati Mendé! S tem ljudskim pozdravom so me prav prijazno sprejeli in navdušenje, ki sem ga bral na njih obrazih, je bilo veliko, ker so vedeli, da hočem tudi jaz postati njim enak. Ko pa je prečastiti P. Raymond začel razlagati večno resnico, so vso pozornost posvetili samo njemu. Očividno je pojemał moj ugled ter sem bil kakor otrok, ki sledi svojemu očetu ter posluša očeta, ne da bi prav razumel njegove besede ter se jezi, da še ni zadosti velik, da bi sledil njegovemu pogovoru ter obenem ve, da se obravnavajo važne reči ter se z nekako vdano-stjo vda v usodo, da pravzaprav nič ne velja. Ves govor je veljal samo misijonarju, ki je postal Mendé in vsa očesa so bila v njega uprta. Hitro in naglo je pognalo seme kali, ki bi pa s tolmačem bilo vendar samo dolgočasno ponavljanje.

Jaz sem sklenil z vso vnemo prekoračiti ozko pot in težavno nalogo prevzeti, da postanem Mendé. Sedaj sem še mlad in ne poznam nobene ovire. Doma je tudi stvar takšna; naši otroci se učijo angleščine in vse šole so angleške. Toda lepota in mičnost vsakdanjega življenja obstoji vendar samo v Mendé-jeziku, katerega je P. Raymond preiskal, da se priuči vseh podrobnosti ter si prisvoji

izraze, kateri bi pridobili srca katoliških Mendé. Otroci, ki prebivajo v okolici, se ne morejo zoperstavljeni čarobi ter čutijo, da jih imamo radi, ter se ogibljejo protestantov, ki uče samo angleško v čudnih in nikdar izvedljivih besedah svojo vero.

Imamo sicer otroke, toda kraja, kjer bi varovali ovčice, ki so prišle skozi trnje poganske nevere k nam, nimamo, in vendar potrebujejo nove ovčice dobre vzgoje. Skromna iz desk postavljena utica štiti novodošle. Veliko, zidano poslopje, ki je seveda sedaj še samo na papirju, bode varovalo ovčice, ki se še oglasijo, ako se dajo prepričati pobožne duše, da se s pomočjo Naše Gospe od treh Ave Maria, zaščitnice in Matere misijonov, prav mnogo dobrega storiti zamore v Moyambi in ako to priložnost zanemarijo, s tem toliko povedo, da jim ni nič mar za dobro stvar. Kar se nas tiče prav nič ne dvomimo, da bode Marija varovala nove ovčice, ki silijo v hlev, ki je vendar mnogo premajhen za tako veliko čredo. Saj vendar ovčice, ki so že v hlevu, tako goreče molijo za one ki so še zunaj hleva, da bode brezmadežno Srce Marijino pokazalo svojo moč ter se bode razširil hlev: in to pravim vsakomur. Naša Gospa od treh Ave Maria je kraljica Moyambska; z njeno pomočjo hočemo pripeljati Mendé-ljudstvo k Jezusu in ravno to pot sovražijo protestantje. Marija ima milost, katere protestantje nimajo. Mendé prav dobro razumejo razloček; Marija, mati Jezusova in puritanizem, ki odreka Mariji čast Matere božje, ta razloček jim je že predobro znan. Naše otroke ljubi Marija, ter ti tudi molijo in prosijo Marijo z vso zvestobo in gorečnostjo in ona jim ne odreče pomoči. Ako bomo imeli hišo, v kateri bodemo kolikor mogoče otrok odgojevali, tedaj bode falanga, tedaj bode posvečen bataljon v bodoče s tako silo se vsul na sovražnika, da si bodo zastave Jezusa in Marije brez velike težave pridobile prostora med pogani in malikovalci.

Ko pa se je varstvo Marije vsled razdeljenih podob in svetinjic tako vestno pokazalo, zatorej moramo njeno čast in slavo še bolj slovesno obhajati. Prav lepa podoba Naše Gospe treh Ave Maria se nam je doposlala preden smo izrazili našo prošnjo. Dobra Mati nam je prav milostno naklonjena. Obenem prosimo prav lepo, da bi poslali denarja, da napravimo Moyamb za kraljestvo Marijino. Z Marijino pomočjo, preljubljeno hčerko presvete Trojice in njej na čast se naznanja božja slava Mendé-ljudstvu in božje osebe naznanjajo s tremi svetlimi žarki, ki odsevajo od vsake osebe v brezmadežnem Srcu dobremu ljudstvu v pomoč in rešitev.

Dodatek k našemu poročilu o marijanskem shodu v Solnogradu.

(Glej „Odmev iz Afrike“ v pretekli, vinotoški številki.)

Veleč. oče Hanssen, vodja misijonskega zavoda sv. Gabriela pri Mödlingu, piše nam z ozirom na naše poročilo v vinotoški številki „Odmeva“, ki je bilo objavljeno pod naslovom: Misijonsko vprašanje na V. marijanskem svetovnem shodu, da nikakor ni nameraval zapostaviti tistega delovanja, ako je v Solnogradu v svojem govoru kazal na nekatere obstoječe težave. Nasprotno, on si je vselej pošteno prizadeval, da pospešuje tisto delovanje. — Kakor mi, tako tudi vsi drugi prijatelji našega delovanja za razširjanje sv. vere gotovo vzamejo to izjavo z veseljem na znanje.

Izpreobrnjenje stare Nangoj.

Pripoveduje o. Dupeyron, D. J., misijonar v Zambezi.

Nangoj je bila stara poganka, najmanj 80 do 90 let stara; stanovala je v lepem „Palmar“,* ki leži tik misijonskega posestva; njeno telo je že skrivila teža let, ali njen duh je še čil in mlad, njene oči se še iskrijo kakor v mladih letih; glede jezika je boljše molčati; dela še vedno kakor mlin, ki se ne more nikdar ustaviti, ki pa je mnogokrat strupen, včasih morda še preveč. Ali sedaj jo tudi pohvalimo; pridna je za delo kakor malokateri zamorec; v resnici, ne meneč se za svojo starost, sem jo videl premnogokrat na vse zgodaj oditi na polje, v eni roki palico, v drugi motiko; njeno polje je oddaljeno komaj 20 metrov od koč. Na tem je preživela skoro celo svoje življenje s kopanjem, sadenjem, sejanjem, okopavanjem in pletvijo.

Ko sem pred štirimi leti semkaj došel, je o. Arrivano pogostokrat jo izkušal izpreobrniti; ali starka je bila v resnici trdovratna ženica in dobri pater je izgubil tako ves čas. Pripovedoval mi je sam, da jo je mnogokrat obiskal, da bi se pogovarjala o Bogu, da bi jo na ta način pridobil. Koliokrat se je tudi trudil, da bi jo naučil „Oče naš“. . . , ali zvita starka, da bi dobrega patra za vedno odbila, se je vedno poslužila zvijače: Oče je začel: „Oče naš, kateri si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime,“ — ali starka ga pre-

* Palmar, posestvo zasajeno s palmami.

kine rekoč: „Moje zdravje je dobro,“ — „Pridi k nam tvoje kraljestvo,“ moli oče, — „Moja leta so dolga,“ dostavi ona; — „Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji,“ nadaljuje oče, — „Da bi se izpolnile moje želje,“ dostavi zamorka. Slednjič, namesto da bi prosila Boga za odpuščanje svojih grehov, je prosila le za grah, bob, riž in krompir, kar je vse nagromadila v koči, ali pa je končala pogovor s prezirljivim smehom.

Drugokrat pa je zopet vkljub vsemu prigovarjanju, opominom in prošnjam trdovratno molčala ali pa se je skrila kje v kakšen kot.

Nekoč sem bil tudi jaz priča ne malo veselega prizora: Spremljal sem o. Arrivano k tej ženici. Starka je bila okoli 30 metrov proč od kočice; ko zagleda naju, zbeži v kočico, da bi se odtegnila njegovim prošnjam; pater ni samo videl, ampak je tudi takoj spoznal ves položaj; hiti torej vkljub svojim 58. letom po bližnji poti ženi nasproti, da bi ji zaprl pot . . . Starka pa to zapazivša krene na drugo pot, ali pater jo tudi tukaj prehiti; vrne se hitro nazaj na prvo pot, ali tudi tokrat stoji pater pred njo. S palico v roki in smeje se ji reče: „Uvidiš pač, da mi ne uideš in me bodeš morala poslušati.“

To je bila žaloigra, ki je trajala dobre tri minute. Moja prva skrb je bila, da se nisem pri tem prizoru smejal na glas. Slednjič, ko ne najde nobenega izhoda, obstoji in reče malomarno: „Vi izgubite tako čas in trud; mnogi mohamedanci so me izkušali izpreobrniti, dajali so mi tudi bogate darove; jaz jih nisem poslušala, in tako se bode zgodilo tudi vam.“ — Tudi tokrat je morala moliti ali boljše vsaj poslušati „Oče naš“ in „Češčena Marija“.

Drugič, ko sva se vračala z nekega obiska v soseščini, se domisli o. Arrivano, da bi obiskala gredoč najno staro znanko. Našla sva jo kopati na polju; oče začne takoj s katekizmom; ona pa, ne posebno dobre volje, molči trdovratno. Oče me opomni, da naj ji dam dva suza, denar, za katerega se že lahko kupi živeža za en dan — pač precejšnja miloščina za zamorca.

Podarim ji torej ta denar. Ali ona, ne meneč se za denar, zamahne zaničljivo z roko, kakor bi hoteta reči: „Pojdita vendar proč s tem denarjem in pustita me pri miru.“ Kakor vidite, ni bilo to posebno tolažljivo.

Drugokrat jo je oče zopet obiskal. Toda ona, da bi se ubranila njegovi vsiljivosti, vzame hitro lopato, skrije se za grmovje; kjer čaka tako dolgo, da mora oče oditi. — Ni preostalo sedaj drugega, kakor čakati primerne ure in moliti zanjo.

Spomnim se nekega dne in svetujem očetu, poizkusiti z „čudodelno svetinjico“. Oče sprejme moj nasvet — ali kako ga izvršiti? Namenila sva jo všiti v njeno obleko Guo, ali kako, da bi je ne zapazila, posebno še, ker je ta obleka Kafrov prozorna. Sedaj ji je namenil podariti močno srajco in svetinjico skriti za podlogo. Pa bode li ona sprejela ta dar? Oče opusti tudi to namero in sklene, svetinjico skriti v njeni koči; njen vnuk-kristjan bi naj to izvršil. Že drugi dan izvrši to naročilo in svetinjica Brezmadežne device bi naj začela sedaj svoje čudodelno delo.

Ali kdo je bil najbolj nasproten svetinjici kakor ravno naš najhujši sovražnik. V resnici, po štirih dneh izbruhne nenadoma ogenj v njeni koči. Le z veliko težavo smo rešili potrebno slamo za drugo kočo. Samo po sebi umevno smo prvo svetinjico nadomestili z drugo. Od tedaj se je starka popolnoma izpremenila. Ni bila več prejšnja črnogleda starka, zasmehovalka in divjakinja; ni bežala več pred očetom, ampak je celo privolila v pouk v katekizmu. Ako pa ji je govoril o izpreobrnitvi, o krstu, je navadno odgovarjala: „Monendo, moj mož je tukaj umrl in je tukaj pokopan, jaz hočem tudi nekdan na njegovi strani počivati.“ Odločno je torej kazala, da noče postati kristjanka, ker pokopavamo kristjane le na naših pokopališčih; to je bil najhujši upor, s katerim je hotel hudobni duh obdržati to dušo.

Ne dolgo potem da njen starejši sin Mfumu Charna tri svoje otroke krstiti; pri tej priložnosti so jo nagovarjali, da naj da tudi ona krstiti svojega vnuka, katerega je sama izredila. Nekaj časa je nasprotovala, slednjič pa le privoli. Ta privolitev pa je bila tudi prvi korak za njeno izpreobrnjenje. Pri pogledu na svetinjice, katere so nosili vnuki, začne tudi ona misliti, da bi nosila eno; in potem, kdo ve, bi li ta svetinjica ne imela moči proti tem, tukaj tako boječim čarovnikom. Ta njena misel je gotovo podrla vse njene dosedanje pomisleke. — Črez nekaj dni se vrne oče od nje vesel in zmagoslavno; stara Nangoj, pravi, da se je vdala in sprejela od njega svetinjico.

Od tega dne jo je oče lahko obiskoval in z njo molil „Oče naš“ in „Češčena Marija“, ne da bi ga zasmehovala; bližal sem se ji lahko tudi jaz, ne da bi kakor pred kakšnim čarovnikom zbežala. Oče, ki je težje govoril njen jezik, me torej poprosi, naj prevzamem jaz pouk in naj jo pripravim na milost sv. krsta. Kako so se izpremenili časi! ni bila več ona nekdanja čemerna starka, ampak majhen otrok, polna spoštovanja do učitelja; z vso vnemo se je učila katekizma; svojo svetinjico pa je poljubovala z najgorečnejšo ljubeznijo.

Toda spomin jo je začel zapuščati. Razložim ji le glavne resnice. Spoznavši, da jo zapuščajo že moči in da že težko hodi, sklenem jo krstiti.

„Poslušaj, Nangoj,“ rečem nekega dne, „prinašam ti novico; napočil je zate dan velikega usmiljenja in neizmerne blaženosti; jutri bodeš, kakor je božja volja, prejela sv. krst; pripravi svoje srce in moli k blaženi Devici, naši nebeški Materi, za potrebno milost.“ — „Hvala oče,“ odgovori ginjena, „ne boj se, pripravila se bodem dobro.“

Naslednji dan proti večeru se napotim z enim njenih vnukov k stari Nangoj. Solnce je še ravno pošiljalo svoje žarke v večerni zarji. Našla sva jo kakih 20 korakov oddaljeno od koče, ogrevajočo se na solncu; ko naju zagleda, hoče se vzdigniti, ali dam ji znamenje, naj ostane. „Sedaj, Nangoj, si li dobro pripravljena za sprejem sv. krsta?“ vprašam. „Da, oče, pripravljena sem.“ — „Veruješ trdno, da je le en Bog v treh osebah, Oče, Sin in sv. Duh?“ — „Da, oče, verujem.“ — „Veruješ, da je Bog Sin prišel na svet, da bi nas rešil, da je umrl na križu, da bi zadostil za naše grehe?“ — „Da, oče, verujem.“ — „Veruješ slednjič, da ne more brez krsta biti nobeden zveličan?“ — „Da, oče, verujem.“ — „Obžaluješ vse grehe, ki si jih storila, kar se zavedaš?“ — „Da, oče, obžalujem.“ — „Izberi si krščansko ime, katero želiš.“

V tem trenutku vzdigne starka glavo, začudivša se in reče: „Ne, ne, oče, ne spodobi se otrokom izbirati si imena, ampak le očetom; — nisi li ti moj oče, in jaz, nisem li tvoj otrok?“ — „Dobro,“ pravim, „imenoval bodem več imen in daj znamenje, katero ti bode bolj ugajalo.“ Začnem z imenom Marija, ona odkima, nato imenujem sv. Ano, ravnostako; naštel sem več imen, ali vedno isto; slednjič imenujem Ivano, v katero ime veselo privoli. „Poklekni Ivana,“ rečem, „in zahvali Boga za neizmerno milost, ki ti jo bode podelil v tem trenutku.“

Čisto ginjena poklekne starka, jaz pa vzamem steklenico z blagoslovljeno vodo in jo vlijem stari Nangoj na čelo z besedami: „Ivana, jaz te krstim v imenu Očeta, Sina in sv. Duha!“

Čudodelna svetinica je napravila čudež in naša dobra Ivana, ki je komaj zadrževala solze, ni mogla drugega storiti, kakor zahvaljevati nebeško Mater za njeno materinsko skrb in se pripravljati na dan, ko bode zagledala njeno nebeško slavo.

Ta dan ni bil več daleč, kajti kmalu potem se je morala Nangoj vleči. Dan pred smrtjo sem bil še pri njej, da bi molil z njo kesanje in podelil odvezo. Njenega pogreba se jih je mnogo udeležilo; počiva na našem pokopališču, dočim njena duša, kakor upamo, hvali in časti ime Brezmadežne v nebesih.

Samomor pri Bagandih.

O. Arondel.

Mi ne moremo reči, da Bagandi samomor tako po-
višujejo, kakor druga ljudstva, n. pr. Japonci, in tudi ne
moremo trditi, da je samomor na dnevnem redu. Vendar
pa s tem še ni rečeno, da je samomor čisto izključen. V
Bagandi, kakor tudi v drugih deželah se še najdejo dan-
danes ljudje, ki si store svojemu življenju konec.

Navadno, vsaj v sredini dežele, se obesijo, v Sese in
na obrežju jezer pa se vtopijo. Slišal sem, da si Baima v
Ankoli raje trebuch prebodejo s sulico. Ker pa še nisem bil
pri tem plemenu in mi je tudi malo znano, ga nočem
obsoditi in staviti domnevanja, katerih ne morem dokazati.

V Bagandi so se obešali in se še obešajo dandanes
moški, pa samo tedaj, ako so storili zločin, da se rešijo
sodnijske preiskave. Ženske se obesijo, da si skrajšajo svoje
trpljenje, ki ga morajo pri neusmiljenih gospodarjih prestati.
To se pravi, one ženske, ki so bile pri celovanju odvedene,
so si na tak način vzele življenje. Kot poganke brez vsa-
kega upanja na rešitev in boljšo bodočnost, niso vedele
druge pomoči, da bi se rešile neusmiljenega ravnanja, ko
smrt. Tudi sedaj še tako delajo nekatere izmed teh pogank;
tiste, ki se branijo sprejeti sv. vero.

Lahko rečemo, da pri naših kristjanih ni samomor v
navadi, ker se še ni dogodil noben slučaj, akoravno sem
že devet let v misijonu. Mogoče pa je, da se je kje drugje
kdo usmrtil, na drugi postojanki, kjer še dosedaj nisem
hodil in tudi nisem ničesar slišal — posamezni slučaji in
izjeme se že najdejo, pa na te se ne moremo sklicevati, da
je pri Bagandih samomor stara navada.

Misijonski dopisi.

Nekaj slik s potovanja v apostolskem vikariatu Nijasa (Nyassa).

Častivredni misijonar Travers iz družbe „belih očetov“ opisuje
nam v sledečih vrstah iz Kahebere zanimive razmere v misijonskih
postajah, kjer je bil prokurator ali misijonski oskrbnik.

Razen dveh ženskih samostanov, kjer delujejo „bele re-
dovnice“, imamo tukaj deset moških misijonskih postaj, ki se v eni
črti vlečejo od južnega kraja nijasanskega jezera, preko jezera Bang-

neolo ter se končajo ob južni strani jezera Tanganika. Prehodimo jih hitro ter začnimo pri najmlajši izmed teh misijonskih postaj. Tista je bila do lanskega leta samo podružnica postaje Mua, od katere je oddaljena 15 kilometrov. A ta podružnica je na nenavadno važnem kraju, ker tam v bližnji okolici kak dan hoda živi okoli 30.000 domačinov; zato so si protestantovski misijonarji prizadevali na vso moč, da se tam stalno naselijo. To nevarnost je zapazil naš misijonski škof Dupont ter sklenil, da tam ustanovi samostalno misijonsko postajo.

Prvi katehumeni t. j. tisti, ki se pripravljajo na sv. krst, so dovršili svoj štiriletni pouk in na praznik Marijinega Vnebovzvetja ali Veliki Šmaren je prejelo 53 odraščelih, vsi oženjeni ljudje, večinoma očetje in matere, zakrament sv. krsta. To je bila prav lepa in genljiva slovesnost, zlasti zato, ker je tisti dan bil pri nas prečastiti apostolski vikar, ki je pel slovesno sv. mašo. Tisočero glasov je pozdravilo priljubljenega dušnega pastirja, ko je stopil iz začasne cerkvice, da podeli zunaj zbrani množici sv. blagoslov, v cerkvi namreč za vse ni bilo prostora. Vsi ti ljudje imajo dobro voljo in mi upamo, da jih v malo letih pridobimo na tisoče za sv. vero. Mi bi tukaj radi sezidali večjo cerkev, a denarja nam manjka. Ker ravno zdaj nimamo nikalih denarnih pripomočkov, smo prisiljeni, da zgradimo za našo naraščajočo čredo vsaj kakšen štedenj, da tam lahko stanujejo. In kdaj bomo gradili cerkev? To je pač popolnoma v oblasti naših ljubih dobrotnikov, kako nam oni na to odgovore.

Kakih 15 kilometrov dalje vzdiguje se postaja Mua. Ta edina ima vsaj nekoliko dograjene zgradbe. Lepa in trdno sezidana cerkev zadošča, da se v njej stisne 200 do 300 kristjanov in znatno večje število katehumenov. Podnebje je tukaj jako toplo ter provzroča malokrvnost, tako da se naši misijonski bratje morajo zdraviti v kakem drugem kraju, kjer je bolj sveži zrak. Ravno 12 kilometrov od tega kraja imamo podružnico, kjer oskrbujemo tudi službo božjo in ta nam rabi tudi kot zdravilišče. Pot tja pelja dobre tri ure hoda preko visokega hriba. A ta težavna pot se vselej dobro izplača: prvič najdemo tam hladno, sveže podnebje, potem pa nas tam čaka veselje, da lahko oznanjujemo besedo božjo neštevilnim in dobrim ovčicam — v eni in pol uri naokoli je 80 vasi. — V kratkem času moramo pač tudi tukaj v Bembeki sezidati samostalno misijonsko postajo, kakor smo to naredili v Natakaki.

Ako se od tam podamo na 112 km daljno pot, kake tri dni hoda, potem pridemo na postajo Likuni. Okoli te postaje stanuje ljudstvo, ki so ga pred nekaj leti premagali in ukrotili sovražni sosedni Angoni. Ta postaja se ne odlikuje z enako gorečnostjo kakor prejšnje, vendar smo pa tudi tukaj ob velikonočnem času krstili nekaj odraščelih zamorcev. Cerkve tu še ni.

113 kilometrov dalje vzdiguje se postaja Kahebera (Kachebere). Naši misijonarji si jako prizadevajo, da pridobe za Kristusovo vero tamošnje prebivalstvo Angonov, ki so zelo bojeviti, bistrega uma in vsled tega je njih izpreobrnjenje za nas jako važno. Imamo tam čredico 60 odraščениh zamorcev, ob Vseh svetih bo jih zopet skoraj še enkrat toliko krščeno, zraven pa imamo tukaj stotine katehumenov, ki se morajo dve leti pripravljati na sv. krst. Ta postaja je blizu trdnjave in glavnega mesta Jamesona v deželi Severnovzhodna Rodezija, zato si lahko s svojimi poljskimi pridelki prislužimo veliko dohodkov, ki bodo nekoliko olajšale znatne stroške, katere ima tukajšnji apostolski vikariat z misijoni. V vrtih bohotno raste vsakovrstna evropejska zelenjava in sadje: breskve, jagode, ananasi, ameriške melone, banane, mangone, oranže, mandarine, fige in cimetova drevesa. Zato neizmerno radi vidimo, da se tukajšnji Angoni pečajo s poljedelskim delom, ki pospešuje njih nrvnost, v premogokopih bi se nam najbrž izgubili. Tudi tukaj bo treba sezidati večjo cerkev, sedanji skromni prostorčki nikakor ne zadostujejo za toliko ljudstva.

Od tistega kraja moramo iti dva dni hoda, da najdemo novo postajo Kilongo (Chilonga), ki je v ozemlju Ubembi. Delo je tukaj plodonosno, napravlja nam veliko veselih uspehov, a zraven je jako težavno, ker so vasi razškrpljene in zelo narazen. Tukaj imamo 200 kristjanov, kakih tisoč pa se jih pripravlja na sv. krst. Cerkev je zidana iz opeke, stanovanje misijonarjev, šole in postranska poslopja pa moramo znovič zidati, a kako bomo začeli, ko denarja ni!

Na otoku v jezeru Bangneolo, deset dni hoda od zadnje postaje, je postaja Kilubi (Chilubi). Tam naši misijonarji poučujejo ljudstvo, ki se imenuje Babisa. Sosednji rod Babemba jih je svoje dni premagal ter potisnil v močvirnate kraje. S tem ljudstvom je pač težavno delo, a tudi to se že zbuja in ob velikonočnem času smo v Kilubi krstili prve kristjane. Misijonski očetje imajo še za silo primerno stanovanje, ali ljubi Zveličar v najsvetejšem Zakramentu mora stanovati začasno v poslopju, ki je določeno za šolo. Zato se mora sezidati nova cerkev.

Vse te opombe veljajo tudi za sosednjo postajo Ngumbo, v katero priplovemo v dveh dneh, in sicer v čolnih. To je naša najmlajša misijonska postaja. Ker pa tukajšnji katehumeni še niso dovršili predpisanega štiriletnega pouka, zato še čakajo na sv. krst. Prvi slovesni sv. krst je bil tukaj podeljen o Božiču l. 1909.

Zdaj pa se podamo proti severovzhodu in v sedmih dneh dospemo v postajo Kilubula (Chilubula), kjer stanuje naš apostolski vikar. Ta postaja je izmed vseh najvažnejša. V njej sicer ni toliko izpreobrnjencev, kakor v drugih, ker ni najstarejša, ali tukaj je največje število tistih, ki se pripravljajo za sv. krst. Delo pa je

trudapolno. Tukaj je šest misijonarjev, ki morajo daleč na okoli, čez hribe in doline obiskovati naše izpreobrnjence, ki jih tu štejemo do 45.000 duš. 500 odraščanih in ravno toliko otrok se pripravlja zdaj na sv. krst. To je že čedna župnija, ki sicer napravlja misijonarjem veliko truda, pa tudi veliko veselja, ker vsi radi sprejemajo sv. zakramente. Ne daleč od samostana misijonarjev imajo štiri redovnice-misijonarki svojo hišo, kjer strežejo bolnikom in poučujejo dekleta. Pred malo leti smo tu imeli lepo prenovljeno cerkev, a ta se je vsled neke stavbne napake podrla. Hvala Bogu, da nihče ni izgubil življenja ob tej nesreči. Stolna cerkev apostolskega vikarja se kmalu sezida, trdnejša in lepša kakor je bila poprej.

Dva dni hoda dalje proti severu je majhna misijonska postajica *K a p a t u*, ki še ni štiri leta stara. Končno pet dni hoda dalje proti severovzhodu leži *K a j a m b a* (Kayambe), naša najstarejša misijonska postaja v tem ozemlju. Tam je kakih 1200 prebivalcev ter so do malega vsi kristjani, potemtakem je to že lepa župnija. Velike, dá, neizmerne važnosti za nas pa so vse te podružnice, ki se razširjajo tri do štiri dni hoda v okolici Kajambe. Število prebivalcev v teh podružnicah je dvajsetkrat večje kakor v Kajambi. Tam imamo še veliko mladih kristjanov in v malo letih jih bo tam tisoče in tisoče. V Kajambi in Kilubuli (Chilubulo) pomagajo nam v našem apostolskem delovanju štiri „bele redovnice“. Pred dvema letoma zgradili smo tukaj lepo gotško cerkev, tudi šole smo si tu sezidali nekoliko trdnejše, prej so bile iz ilovice ter s slamo krite.

Površno smo opisali naše tukajšnje misijonske postaje. Pri vsem tem napornem delu pomagajo misijonarjem katehisti, brez njih pomoči bi misijonarji ne zamogli voditi, poučevati in pripravljati tako velike množice zamorcev. Misijonar ima predvsem nalogo, da si vzgoji veliko katehistov (veroučiteljev domačinov), da jih vodi, obiskuje ter izpodbuja. Brez katehistov bi misijonar ne opravil veliko. Delovanje katehistov je potemtakem jako važno v teh krajih. Dozdaj smo s temi svojimi pomočniki jako zadovoljni, imamo jih nad 180. Vsi so jako verni in goreči, nič ne mislijo na posvetne reči, temveč vse svoje moči porabljajo za razširjenje sv. vere. Žalibog, da jim letos nismo zamogli izplačevati več letne plače kakor 32 šilingov (40 kron). S tem denarjem morajo preskrbeti in rediti sebe, svojo ženo in otroke. Vemo prav dobro, da je to nezadostno plačilo, a kaj si hočemo, ko nimamo sredstev, da jih bolj plačamo.

„Bele redovnice“ v apostolskem vikariatu Zanzibaru.

Kakor znano, je škof Allgeyer C. S. Sp. poklical pred kratkim „bele redovnice“ kot pomočnice misijonarjev v Mangu, nedaleč od Majrobe. Ena izmed tistih redovnic, sestra Restituta, je našim ljubim čitateljem znana po svojih misijonskih poročilih. Tukaj navajamo, kaj nam piše zaniinivega iz kraja svojega sedanjega delovanja.

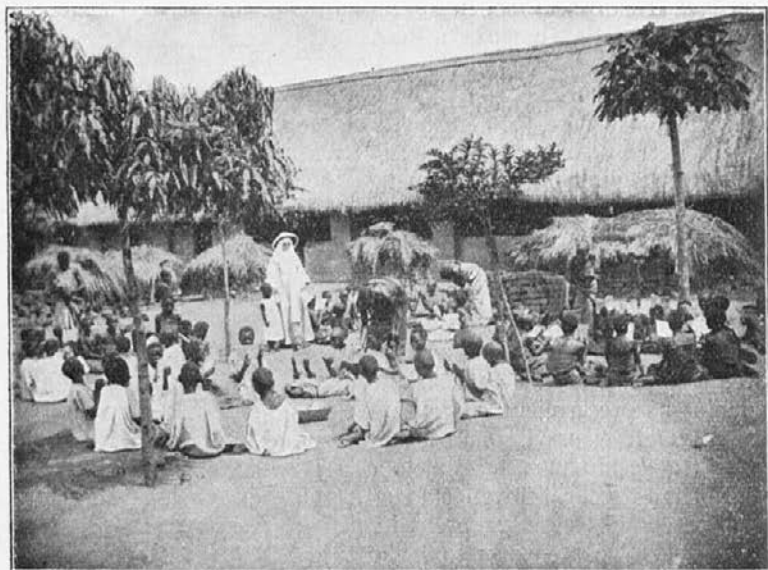
„Prej sem bila v Ugandi,“ — tako nam piše naša sestra. „Tam delujejo misijonarji že več kot 30 let, kraj pa je tako rodovit, da mu ni lahko para na svetu. Seme besede božje je zasejano v vseh delih te dežele, kakih 70 misijonarjev in 1000 katehetov deluje tam navdušeno za razširjenje sv. vere, tako da bo žetev za Gospodove žitnice gotovo velika.

Zato sem bila jako iznenadena in vse je bilo zame popolnoma novo, ko sem zdaj prišla v kraj, kjer ljudje živijo še v izvornih razmerah, kakor jih je Bog ustvaril. Taka dežela se imenuje puščava ali divji kraj in njeni prebivalci so temu kraju v svojih šegah, navadah, obleki in hrani popolnoma podobni. Pred enim letom sta se naselila v ta kraj dva misijonarja in v tem času sta se že precej dobro seznanila in sprijaznila s planinskim ljudstvom Kikujcev. Mi smo se naselile kako uro daleč od njiju, čisto v divjem kraju in izkusile smo marsikaj, preden so se tamošnji divjaki prepričali o našem poštenem namenu. Tukaj sem pač popolnoma spoznala, kakšen razloček je med urejeno misijonsko postajo in med tako, ki je šele v začetku.

Ravnotako kakor moraš prej njivo opleti, da postane rodovitna, ravnotako, pravim, je z dušami, samo da dušno delo je veliko težavnejše. A tako delo je združeno z neizmernimi zaslugami! — Kikujci, ki jih Bog tako pozno kliče v svoj vinograd, kažejo lepe lastnosti, da bodo postali lahko dobri kristjani. Navadno so dokaj nadarjeni, živahni in delavni — in to je pri zamorcih dobro znamenje —. Tudi v domačem družinskem življenju so boljši kakor drugi zamorci. Navadno živijo patriarhalno, najstarejši ud rodbine je njih gospodar in v tem se razlikujejo od mnogih drugih zamorcev, nad katerimi vladajo kraljčiči in poglavarji, ki pa se med seboj neprenehoma pričkajo zavoljo nadvlade. Angleška vlada je sicer v tem oziru marsikaj izpremenila, a ne vselej ljudstvu po godu.

V svojih zahtevah in potrebščinah so Kikujci, kakor sploh vsi zamorci, neizmerno skromni in pri vsem tem so jako zadovoljni, veseli in dobre volje, da bi jim človek lahko za idal. Seveda je včasih tista njihova vesela brezskrbnost posledica njihove pomanjkljive previdnosti, vsled katere se jim je že večkrat hudo

utepalo. Večkrat se namreč zgodi, da pritisne suša, letina je slaba, lakota obišče deželo, takrat pa naenkrat potihne petje in ples, s katerima se razveseljujejo včasih cele noči. Pred kakimi 8. leti jih je tudi veliko pomrlo vsled lakote, tako da se je njih število jako skrčilo. Na srečo pa ne manjka naraščaja: Kikujci imajo veliko otrok, ljubezen med otroci in starši je lepo razvita in genljiva. Pri vsem tem pa vselej še imajo razne poganske šege, ki se nam

Bela sestra uči krščanski nauk na prostem.

zdé jako sirove, včasih pa nam pridejo celo prav. Ako namreč zboli kakšen poganski otrok, vzame ga mati ter odnese iz vasi vun v kako grmovje ali v kako visoko travo, naj tam sirota umrje. Tako dela mati najbrž zato, ker neče videti, kako se njen otrok bori s smrtjo. Kadar pa mi hodimo po misijonih in najdemo takega umirajočega otroka, potem ga vselej krstimo, ter mu tako lepo preskrbimo vstopnico v nebesa. Z drugimi mrličmi tudi nimajo prevelikih skrbi. Odnese jih iz vasi vun, drugi dan pa samo še pogledajo, ali so hijene, ki jih je tukaj dosti, mrliča že — oglodale. Večkrat se tudi zgodi, da psi grizejo tam v travi več dni kosti ranjkega Kikujca.

Tudi v boleznih ne iščejo nikakih posebnih sredstev in zdravil. Zdravniško službo opravlja pri njih domač poganski čarovnik, ki pa si pusti za svoje sleparije prav mastno plačati: na-

vadno zahteva ovco za darovanje njih poganskemu maliku, ki pa seveda njemu ostane. Nekoč me je prosil neki zamorček, naj pohitim k njegovi sestrici, da ji je baje zelo hudo. V njegovo vas je bilo precej daleč, vendar nisem se veliko obotavljala ter se podala na pot. Šla sem skozi več zamorskih selišč in to priliko sem porabila za to, da se z ondotnimi prebivalci nekoliko seznanim. Ko sem prišla v kočo, držala je mati v naročju otroka blizu eno in pol leta starega, seveda brez oblačila, otrok pa je bil ves hrastav. Takoj sem spoznala, da se ga je lotil tako imenovani „oslovski kašelj“, njegova mati pa ga je lečila s tem, da je na otrokovo glavico venomer lila hladno vodo. Dete je bilo tako slabotno in shujšano, da sem mu takoj podelila sv. krst, to pa tem hitreje, ker se je mati že sama bala, da se bliža smrt. — Otrok pa je popolnoma ozdravel, čeravno nismo tega pričakovali, hraste so izginile in pred mojim odhodom mi ga je tista mati prinesla še pokazat, kako je zdrav in vesel. Ravno ob takih prilikah storimo lahko veliko: strežemo bolnikom, poučujemo in vzgajujemo otroke. Jaz ravno nameravam sestaviti kikujsko začetnico ali abecednik, potem pa prestavim zgodbe sv. pisma na kikujski jezik.

Za bolnike imamo tukaj že zdavnaj lekarno, kjer jih tudi lečimo ter jim dajemo zdravila brezplačno, v več kočah pa smo uredile sobe tako, da so nekake bolnišnice, v katerih so bolniki popolnoma preskrbljeni. Zraven obdelujemo njive, da si pridobimo kaj za živež. Napravile smo si tudi lep vrtec in zelenjave bi imele dovolj, a večino nam pozobljejo cele jate ptičev in raznih drugih štirinogatih živalic. Zraven smo si zasadile tudi banane ali rajske smokve, bombaževce za prejo in tkanje in kavina drevesa, ki nam, kakor upamo, prineso lahko veliko dobička za našo misijonsko postajo, da bomo v tem oziru vsaj nekoliko brez skrbi. Pri teh svojih opravilih prihajamo pa v bližnjo dotiko z domačini, ki so zdaj veliko prijaznejši do nas kakor ob našem prihodu. In tako upamo, da se bliža doba, ko tiste Kikujce s pomočjo milosti božje pridobimo za sv. katoliško vero ter za svoje brate in sestre.“

Kratka misijonska poročila.

Misijonar oče **Praneuf** je poslal naši glavni voditeljici sledeče pismo: Prosim vas, da obelodanite v „Odmevu“ dopis, ki ga mi je ravnokar poslal msgr. **Crouzet**, apostolski vikar na Južnem Madagaskarju. — Jaz sem prokurator tistega misijona

in ravno zdaj na dopustu, ker moje zdravje je pokvarjeno. Poslednje žalostno poročilo mojega velespoštovanega višjega pastirja me je neizmerno genilo. Naj božji Zveličar nagne, navdahne in izpodbudi čitatelje in čitateljice „Odmeva“, da

nam pomagajo iz razvalin sezidati nove potrebne zgradbe. Naš povečani oče, sv. Vincencij Pavlanski, ki je l. 1645. ustanovil tisto misijonsko postajo ter tja poslal svoje prve redovne otroke in naše sorate, naj z nebeških visočin blagoslovi naše usmiljene dobrotnike.

Fort Dauphin, dne 7. sušca 1910.

Ljubi moj prijatelj!

Dne 17. in 18. svečana je v našem kraju razsajala grozovita nevihta ter je zadela Béharo, Ambovombo, dolino Isaka in Manantemino. V Fort Dauphinu je pritisnil vihar ob 11. ponoči, ob 2. uri popoldne je bilo jako hudo. Med 4. in pol 5. uri sta prišla k meni gospod Canitrot in brat Feliks in potem smo se podali na hrib do cerkve. Podrta drevesa so nam zavirala pot in morali smo paziti, da tudi nas ne ubije kako podirajoče se drevo. Od 8. do 10. ure je besnela nevihta najhuje. Strehe, ki so bile pokrite z železno pločevino, so bile odtrgane, tiste pa, ki so

bile z žebli bolj pribite, so bile raztrgane kakor cunje. Ob 8. uri se je podrli mizarnica. Tesarske delavnice, drvarnice in druga poslopja so se podrle kakor hiše iz kvart. Novozgrajeno šolo za najmanjše otroke pa je vihar tako zdelal, da smo jo morali z močnimi stebri podpreti, da se nam popolnoma ne zruši. Stanovanje podčastnikov v trdnjavi „Rova“ se je tudi podrlo in pokopalo v razvalinah nekega adjutanta. V Imery-Mandroso je 300 hiš podrlih. Šele proti večeru je vihar potihnil. Koliko nesreče! Mi imamo najmanj 8000 kron škode. In vendar sem še ljubemu Bogu hvaležen, da nas nesreča ni še huje zadela. — Kmalu potem pa so se v naše kraje privlekle cele jate požrešnih kobilic; v osmih dnevih so oglodale vse, kar je bilo na njivali, vsi studenci so od njih zastrupljeni. Vsa letina je uničena. — Ostajam Vam v Gospodu vdani † I. Crouzet, škof v Zefiri, apostolski vikar na Južnem Madagaskarju.

Kako smo obhajali praznik sv. Petra Klaverja

(dne 9. kimovca) v posameznih misijonskih hišah in podružnicah.

Tudi letos smo obhajali praznik sv. Petra Klaverja jako slovesno in v vseh naših misijonskih hišah, podružnicah in postajah. Da se je vse tako lepo izvršilo, zato se imamo zahvaliti predvsem prijaznosti velečastite duhovščine in sodelovanju naših sotrudnic. Naj enake slovesnosti pomnožujejo češčenje velikega apostola zamorcev! — Njegova mogočna priprošnja naj nam izprosi milost, da bomo enako goreči in navdušeni za božjo čast in za razširjanje sv. vere v temnih krajih med zamorci ter da bomo enkrat v nebesih zamogli vekomaj hvaliti vsemogočnega Stvarnika, da se je nas, revnih in slabotnih ljudi, poslužil za rešenje neumrjočih duš.

V Ljubljani je praznovala družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone 11. kimavca slovesno god svojega zaščitnika

sv. Petra Klaverja apostola zamorcev v križanski cerkvi. Zjutraj ob 6. uri je bila sv. maša z blagoslovom, popoldne ob 5. uri govor in slovesne litanije.

Preč. gosp. pater Rafael je imel slavnosten govor, v kojem je z ognjevito besedo navduševal vernike za plemenito misijonsko delovanje, ter poudarjal zlasti važnost misijonov glede na neprecenljivo vrednost neumrljivih duš.

Končno je posebno priporočal podpirati naš misijonski list. — Udeležba je bila obilna.

Kronika Družbe sv. Petra Klaverja.

Rim, dne 21. vel. srpana. Obisk veleč. očeta Hieronima Apollonija. Tega spremljajo trije odrasli mladi zamorci v mesto Turin na Laškem, tam se bodo še nekaj časa pripravljali na sv. krst, ker dozdej so še katehumeni. Vsi ti trije mladi zamorci so izkusili v svojem življenju že veliko hudega. Trgovci s sužnji so jih ujeli v srednji Afriki, potem so jih odvedli k obrežju in tam so jih odkupili misijonarji. — Oče Apolloni je nam pripovedoval veliko tolažljivih poročil iz svojega misijonskega delovanja v Bangasi. Vzlic velikim težavam so tam misijonarji krstili 300 otrok in nekaj odraščanih; seveda fanatični Turki jih lahko pobijejo vsak trenotek. Oče Apolloni je izjavil: Kdor tam sprejme kristjansko vero, mora biti vedno pripravljen na mučeništvo.

Iz Bajtena (Beuthen) v Zgornji Šleziji se nam poroča, da je tam veleč. oče Assman iz Jezusove Družbe, ki naše misijonsko delo jako podpira, pred kratkim v župnijski cerkvi sv. Trojice pridigoval o namenu misijonov med zamorci in kako naj jih podpiramo. Med poslušalci je bilo veliko otrok in odraščanih.

Popolni odpustek,

ki ga lahko dobijo udje družbe sv. Petra Klaverja meseca grudna.

Dne 21. grudna, na god sv. apostola Tomaža.

Dne 27. grudna, na praznik sv. apostola in evangelista Janeza.

Pogoji: Vreden prejem zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, obiskanje cerkve in molitev po namenu sv. očeta za razširjanje sv. vere.

Ponatis člankov iz „Odmeva iz Afrike“ ni dovoljen, ponatis misijonskih pisem in poročil le z natančnim podatkom virov.